

Tutkintokoulutuksen kehittäminen Koulutuskeskus JEDUn alueella

Yhtymähallitus 31.10.2024

340/00.01.01/2024

Valmistelija

Kuntayhtymän johtaja

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymä järjestää koulutusta Koulutuskeskus JEDUn seitsemässä toimipisteessä. Hallintosäännön 12 §:n mukaan yhtymähallitus päättää toimipistepaikkakuntien koulutusaloista perustutkintojen osalta.

Ammatillinen koulutus on uuden edessä, kun valtion ensi vuoden talousarvioesitys sisältää 120 miljoonan euron sopeutustoimet ammatillisen koulutuksen rahoitukseen. Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän on reagoitava näihin muutoksiin. Laadukkaan ja vastuullisen ammatillisen koulutuksen varmistamiseksi tarvitaan uudistuksia, joita ei voida enää lykätä. Koulutuksen ja työelämän tarpeiden välinen epätasapaino korostaa entisestään osaavan työvoiman puutetta.

Vastuullisen ja laadukkaan ammatillisen koulutuksen toteuttaminen jatkossakin edellyttää sekä rakenteellisia että toiminnallisia muutoksia. On tärkeää suunnitella toimintaa siten, että käytettävissä olevat resurssit kohdennetaan mahdollisimman tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti. Tämä edellyttää strategisia päätöksiä, mitä tutkintoja ja tutkinnon osia järjestetään rahoitettavien opiskelijavuosien puitteissa.

Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymän on huomioitava tulevat rahoitusleikkaukset, rahoitusuudistukset sekä alueen väestönkehitys toiminnallisia ja rakenteellisia uudistuksia suunniteltaessa. Näiden muutosten myötä on varmistettava koulutuksen laatu, vastuullisuus ja kestävyys. Tämä edellyttää resurssien tarkkaa kohdentamista ja toimintamallien päivittämistä, jotta pystymme vastaamaan sekä opiskelijoiden että työelämän tarpeisiin nykyhetkessä ja tulevaisuudessa.

Viime vuosina rahoitettava opiskelijavuosimäärä on ylitetty. Opiskelijavuosia leikataan Jokilaaksojen koulutuskuntayhtymältä. Jatkossa rahoitettava opiskelijavuosimäärä tulee olemaan noin 2600, eikä ylitettyihin opiskelijavuosiin tulla saamaan lisärahoitusta. Tavoitteena on suunnata ammatillista koulutusta nykyistä enemmän ensimmäistä ammatillista tutkintoa suorittaville, jotta heillä on mahdollisuus toisen asteen koulutuksen myötä päästä työuralle tai jatko-opintoihin. Ammatillisen koulutuksen kasautumista samoille henkilöille vähennetään. Rahoituksen vähennys kohdistetaan aikuisten, jo toisen asteen ammatillisen tutkinnon tai korkea-asteen tutkinnon suorittaneille kohdentuvaan ammatilliseen koulutukseen. Vähennystä ei kohdenneta oppivelvollisten nuorten tai vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen. Oppivelvollisten koulutusta rahoitetaan täysimääräisesti jatkossakin.

Tällä hetkellä samaa koulutusalaan tarjotaan Koulutuskeskus JEDUssa useilla paikkakunnilla, vaikka uusien oppivelvollisten määrä on vähäinen. Jotta toiminta olisi kestävä, vastuullista ja laadukasta, on tärkeää tarkastella koulutuksen keskittämistä ja resurssien uudelleen kohdentamista. Koulutustarjontaa on tarkasteltava vetovoiman, alueen työllistymismahdollisuuksien ja päällekkäisyyksien näkökulmasta. Muutostilanteessa koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen

loppuun saakka. Heille tarjotaan mahdollisuutta jatkaa samassa paikassa tai siirtyä uuteen paikkaan. Haasteena ovat erityisesti koulutusalat, joiden vetovoima ja hakijamäärät ovat pieniä. Nämä alat nostavat kustannuksia merkittävästi opetus- ja oppimisympäristön osalta.

Oppivelvolliset opiskelevat pääsääntöisesti enemmän oppilaitoksen oppimisympäristöissä ja aikuiset enimmäkseen työelämässä. Oppivelvollisille tarvitaan laadukkaita oppimisympäristöjä, joissa he voivat harjoitella ennen työelämässä tapahtuvaa oppimista. Vaikka koulutusaloja keskitetään, koulutustoimintaa tarjotaan koko Koulutuskeskus JEDUn alueella yhteistyössä alueen elinkeinoelämän kanssa alueen yritysten tarpeisiin.

Pyhännän ja Siikalatvan alueelle ollaan kehittämässä ja käynnistämässä uudenlaista koulutusmallia yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Innovatiivinen koulutuskonsepti yhdistää sisustusrakentamisen ja puualan opiskelijat ja yritykset. Koulutustoiminta tulee tapahtumaan tiiviissä yhteistyössä, osittain samoissa tiloissa yritysten kanssa koulutus- ja oppisopimuksella. Tämä ainutlaatuinen malli tarjoaa suoraviivaisen polun koulutuksesta työelämään hyödyntäen alueen laajaa yritysverkostoa. Koulutuskeskus JEDU toimii hankkeen keskiössä, vastaten opiskelijahankinnasta ja koulutuksen koordinoinnista. Mallin ytimessä on joustava lähestymistapa oppimiseen, mikä mahdollistaa opiskelijoiden nopean siirtymisen työpaikkojen ja ohjatun oppimisympäristön välillä tarpeen mukaan. Opettajat ovat mukana työpaikoilla. Uudenlaisen koulutusmallin kehittämiseen haetaan hankerahoitusta työn ohessa opiskelun mallin pilotointiin ja teolliseen puurakentamiseen.

Asiantuntijana kuullaan Koulutuskeskus JEDUn rehtori Tuija Huovista.

Esittelijä

Kuntayhtymän johtaja Matti Väänänen

Päätösehdotus

Yhtymähallitus päättää Koulutuskeskus JEDUn koulutusalojen osalta seuraavaa:

Jos aloittavien oppivelvollisten määrä kahtena peräkkäisenä vuonna on alle 10 yhteishaussa, keskitetään koulutustoimintaa toiselle paikkakunnalle tai koulutustoiminta päätetään kyseisen koulutusalan osalta. Laskennassa ensimmäinen huomioitava vuosi on 2024. Laskenta tehdään syyskuussa, seuraavan kerran päivämäärällä 9.9.2025.

- Luonto- ja ympäristöalan perustutkinnon toteutus lopetetaan. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinnon toteutus elokuusta 2025 alkaen vain Ylivieskassa. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka. Yhteistyön tiivistäminen Ylivieskan Akustiikan kanssa.

- Puhtaus- ja kiinteistöpalvelualan perustutkinnon toteutus elokuusta 2025 alkaen vain Oulaisissa puhdistuspalvelun osalta. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Puuteollisuuden perustutkinnon toteutus elokuusta 2025 alkaen vain Kalajoella. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Ravintola- ja catering-alan perustutkinnon toteutus kolmella

paikkakunnalla toistaiseksi: Haapavesi, Nivala ja Oulainen. Oulaisten osalta yhteishakua ei enää vuodesta 2026. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Taideteollisuusalan perustutkinto/sisustusrakentaminen toteutus elokuusta 2025 alkaen vain Kalajoella ja Nivalassa. Sisustusneuvojan ja käsityöohjaajan koulutus lopetetaan. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Liiketoiminnan perustutkinnon koulutuksen toteutus vuodesta 2026 alkaen vain Haapajärvellä ja Ylivieskassa. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka. Kehitetään väyläopintoja ammattikorkeakouluun.

- Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinnon koulutuksen toteutus vuodesta 2026 alkaen vain Nivalassa ja Ylivieskassa. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka. Kehitetään väyläopintoja ammattikorkeakouluun. Loppuvuodesta 2026 tarkastellaan, jatketaanko toteutusta kahdella paikkakunnalla vai siirretäänkö toteutus pelkästään Ylivieskaan.

- Sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon koulutuksen toteutus jatkuvan haun osalta vain Oulaisiin 2026 alkaen. Yhteishaun osalta sosiaali- ja terveysalan koulutuksen haku siirtyy vain Oulaisiin 2027. Koulutuksessa olevat opiskelijat saavat koulutuksen loppuun saakka.

- Kone- ja tuotantotekniikan perustutkinto jatkuu Haapavedellä, Kalajoella ja Nivalassa. Kehitetään väyläopintoja Centria-ammattikorkeakoulun kanssa.

Päätös